

raiši od družega. Kdo jima bo dajal kruha, kdo ju tolažil, kdo se igral z njima! Zapuščeno bo vse. Zadnji imetek bo šel po vodi. Kje je rešitev, kje pravica — pravica — ovoh!

Lisjak bi bil jel obupavati, dvomiti na pravičnosti Božji, ko bi ne bil imel še iskric upanja, saj vender ni, mogoče, da bi se on krivim spoznal, oh, ki je tako nedolžen, kakor novorojeno dete.

Lisjak, že na sebi zelo občutljiv, postal je mehak; jokal je, molil in le kadar je imel iti zopet pred preiskovalnega sodnika, se je malo ojačil, pričakujoč, da ga bode ta znabiti vender izpustil iz zaporu, kjer mu je polagoma poginiti. Ko je pa le zopet moral nazaj, so njegove oči otrpnele. Nemo gledal je pred se — zdravo telo z bolno dušo.

Pa tudi telo je izgubljalo svojo prejšnjo krepost. Jest seve ni mogel Lisjak nič. Hrana v ječah že na sebi ni posebno prikladna; obolel je na želodcu, hujšal je dan za dnem in je naposled postal tak, da ga je bilo komaj spoznati.

Po preteku treh tednov zglesi se Lisjakova žena pri preiskovalnem sodniku. Hotela je govoriti s svojim možem.

Strogi, brezsrčni sodnik jej tega ni dovolil, rekoč, da se pri sodišču ne zabava z jetniki. Še le, ko mu je povedala, da ima z možem govoriti o gospodarskih rečeh, pusti sodnik Lisjaka pripeljati.

Žena se ga je prestrašila, obstala je sredi uradne sobe, ter sklenila roki:

„Moj Bog“!

Lisjak je šel na klop, truden, bolan, njegov nemi pogled uprl se je v tla, komaj, da je vedel, kdo stoji pred njim.

Dolgo časa je vladal molk.

Žena je skrivala svoje obličje v predpasnik, ter si z njim brisala solze.

Lisjak se prvi ojači.

Počasi in težko spravi na dan besede:

„Kaj mi boš povedala“?

Ko ne dobi kmalu odgovora, vpraša dalje skrbno, bolestno:

„Kaj dela Tinko — kaj Anka“?

Žena ihti.

„V vasi razsaja škrlatica in difterija — —“ naprej ne more.

„Je-li Tinko obolel — li Anka leži“? vpraša

Lisjak prestrašen, ter dvigne svoje trudne oči proti ženi.

Žena zmaje z glavo.

„Včeraj smo ju pokopali“.

„Tinkota — Anko —“?

„Oba“.

Žena je zopet zakrila obraz in bridko plakala. Tudi preiskovalni sodnik, mož brez srca, se je obrnil proč, ter si skrivaj obrisal solzne oči, ta prizor ga je ganil. Lisjak pa je ostal na klopi, kakor da bi bilo vanj, nobena solza ni prišla v njegovo oko, nobena beseda na

njegovi blede ustni, kar v dve gubi je lezel in nadsila strašnih čutil vrgla ga je na tla.

Lisjak je bil od tega časa, kakor drevo, kateremu je odpadlo listje. Najljubše na svetu — oba otroka vzela mu je kruta smrt na mah — brez zadnjega pozdrava očetovega — oče pa je sedel tedaj v zaporu — hudo-delec — pa kaj to, rajše bi že bil zgubil prostost, kakor pa edina, edina otroka. Kaj ima sedaj doma, ako se povrne — žena, edina žena ga bode objela, otroka pa ne bo videl nikdar — nikdar več!

Ko je bil Lisjak za nekaj dni poklican zopet k preiskovalnemu sodniku in mu je ta naznanil, da se je našel pravi storilec, kazensko postopanje proti njemu, da se je ustavilo, ter da se on izpusti na prosto — ga je to komaj veselo iznenadilo.

Šel je — šel, telesno in duševno zmučen — zmenil se ni za kako okrepčanje — saj ga je bilo sram ljudem se pokazati — nevidna moč gonila ga je naprej — kar naprej — proti domu. Pot je peljala skozi gozd — sneg je bil debel, hoja težavna. Omagoval je — trebalo se je malo odpočiti.

Šel je na sneg sredi gozda — žive duše ni bilo nikjer — kmalu stisnil je svoje trudne oči — za trenotek — samo za trenotek — sveži zrak ga je bil prevzel.

Sanjal je, kako je s svojo ženo, s Tinkom in Anko klečal in molil pri jaslicah, kako so mu lučice čudotvorno ogrevale srce — kako je svoja otroka, ta dva angeljčka objemal, poljuboval na božičen večer!

Drugi dan so našli potniki Lisjaka v gozdu. Spal je — trdno spal — za vekomaj.

Usoda!

S l i k a.

Z nekakim otročjim veseljem je uravnaval vse.

Vse sam.

V visoko vazo iz Benaresa je utaknil bele krizanteme, same bele krizanteme na visokih, šibkih steblih. Ljubil je prozorno, bolešno beloto teh cvetlic; krasno se je ujemala z mehkočrno barvo dragocenega klavirja od ebenskega lesa, tik katerega je stala istotako črna konzola. Pogledal je, ali je pri samovanju vse v redu ter pomaknil lično mizico še bližje krasnemu kaminu od temnega marmorja. Po tleh je bila razprostrta velika, mehka levova koža, katero je pred leti sam prinesel iz Indije. Toda Marija je ne mara. Ona ljubi snežnobelo, dolgodlako krzno tibetskih kozâ, kakoršno ima sedaj v spalnici; levova koža se mora umakniti.

Kmalu se vrne, zakopan v motnobelo krznino; ljubeznivo jo gladi z lepimi, ozkimi, nervoznimi rokami ter razpne po svetlem parketu. Nekaj je nadevlje na nizek, širok naslanjač tik kamina.

Marija pride.

Čudno, da pride.

Nobena druga ne bi bila prišla; nobena.

Toda Marija ni, kakoršne so druge.

Odkar sta se bila ločila, je ni bilo več v domovino, dasi ji žive mati in sestre v mestu. Šest, sedem let je tega.

Zakaj je šla tedaj? Ker je vedela, da je ne ljubi več? Ker ga je hotela rešiti zakonskih spon?

Čutil, vedel je, da pojde. Razumel je, da ne more ostati, Marija ne; a vzroka ni bilo. Vedel se je proti nji vedno korektno. Da, skrajno korektno. Preje seveda . . . prvo, drugo leto njiju zakona . . .

Razkošno sta se ljubila. Bila mu je strastna ljubica, ne žena.

Nikakega neprijetnega prizora ni imel ž njo

Plakala in tožila ni, očitala mu ni ničesar, ločitve ni zahtevala; nikdar ni govorila o tem. A on je čutil njene boje, čutil zmago njene individualnosti in nekega dne je vedel, da mu reče jutri „z Bogom“.

A zadržaval je ni.

In nekdanj sta se bila strastno ljubila.

Včeraj pri predsedniku je imela belo obleko od težke, mehke svile in bele bisere okoli vratu. Motnobe, velike bisere.

Zakaj si ni nadela vsaj roza rož na belo svilo?

Tistih velikih, težkih, temnoroza rož, ki tako bujno cveto v Cannesu.

V spalnici jih je polna jardiniera.

Tako jih ljubi.

Bolj od bledih krizantem?

Lahno pogladi cvetove lepih japonskih cvetlic.

Njegov pogled se ujame z onim, v velikem do tál segajočim zrcalu. Elegantni obriski visoke, sloke postave v črni obleki se jasno vidijo v finem steklu in ozko blede čelo pod temnimi lasmi, tanke ustnice, temne nekoliko udrte oči.

Vse belo in črno v tej sobi; belo in črno. Iz sosednje sobe prinese šop temnoroza rož ter jih utakne v visok, ozek kozarec iz benečanskega stekla na kaminu. Fino oblikovano truplo majhne, marmornate psihe je skoro skrito o dehtečem, težkem cvetju. Drže rože krog trupla iz belega marmorja.

Rudeče rože.

Rudeče rože in bele krizanteme.

Blede, bele tožne krizanteme.

„Marko“!

„O da si prišla Marija“! Prijel jo je za obe roki v tankih, belousnjatih rokavicah. „Da si prišla, Marija“!

„Zakaj ne bi, Marko!? Pridi —“

Sedla je v naslanjač, v mehek, nizek naslanjač, pokrit z belimi kožami, katere je tako ljubila. Bela, dolga dlaka se je mešala s črno krznino njenega plašča, ki ji je zdrsnil z ramen. On ji je snemal klobuček.

„Še enkrat, pozdravljena, Marija“! In nje ozka, bela roka je skoro zadrhtela pod njegovimi ustnami.

Kramljala sta. Dolgo, dolgo.

Ona je vpraševala in on ji je pripovedoval. Potoval je mnogo, živel in ljubil — mnogo. Tudi čital je razne stvari.

Prévost, Nansen, Altenberg.

Tudi ona ljubi moderne dekadente, slikarje čustev in duše.

Bamlélaire, Verleine, Maeterlinck —

In Debunel.

Da, Debunel —

Zagledal se je v njene bele, tenke prste, ki so malomarno ležali na težki, mehki, črni svili njenega krila. „Se li še spominjaš onega Chopinovega notturna —“?

Smehljaje, s tistim mehkim, nekoliko tožnim njenim nasmehom je sedla h klavirju; on ga je bitel odpirat. Ko je stopil korak nazaj, se je nehote dotaknila desnica njene rame. Stresel se je po vsem životu — ježno se ugriznil v ustne.

Zaigrala je tri, štiri takte, — in hipoma vstala —

„Ne vem, Marko, ne morem, — oprosti, — pozneje — tako tesno mi je — — —“

Visoko je dvignila blede obraz, nagnila glavo s temnimi, kostanjevimi lasmi in sklenila roki za vratom. Lahko nagubana bluza od svitlomodre svile brez vsakega lišpa, samo za vratom zapeta z velikim briljantom, se je tesno oprijemala šibkega, gibčnega, finega života, v težkih gubah se je vila črna svila krog ozkih bokov ter se dotikala bele kožuhovine na tleh.

Nepremično je zrl vanjo, v ta blede, krasni obraz, katerega je nekdanj tako strastno poljubljal, v to —

„O“ — zazrla je belo statueto na kaminu — „ta je nova — — —“

„Psihe“ deje on tiho.

Pogledal je njo. In videl je ono milo otožnost v krasnih, rjavo-zelenkastih očeh, videl fine ustnice, ki so drhte, videl valovanje njene krvi skozi prozorno kožo na sencih ni videl progo belega vratu pod temnimi lasmi.

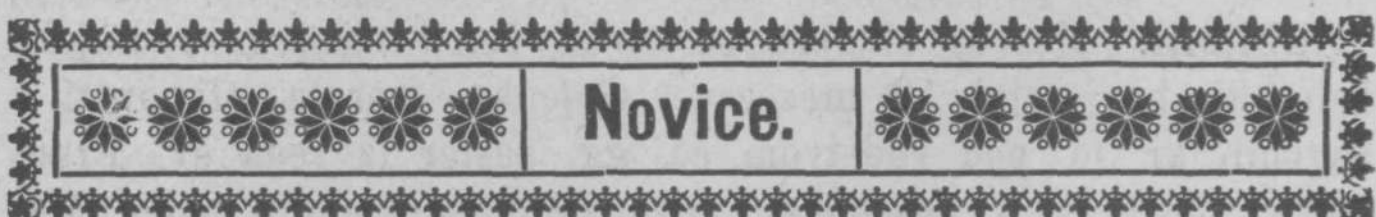
Tiho je ponovil „psihe“. Prijel jo je za roki in v teh hladnih prstih je čutil brzo utripanje žilic, in čutil je mogočne udarce lastnega udarca. Krog njiju pa je valoval opojni vonj roza-rož, onih velikih, težkih, temnoroza rož, ki tako bujno cvetó v Cannes-u.

Drhteč je zdrsnil ob nji nizdolu, ona pa, omamljena, se je sklonila, ovila mu roke krog vratu, nazaj nagnila blede obraz in on je pil, pil njene ustne, njeno krasoto, njene oči, jecljaje, smehljajoč, solzeč se.

V vazi od benečanskega stekla poleg psihe iz belega marmorja pa se je odlomil težek, rdeč cvet ter jima padel v naročaj.

Njena roka se je stegnila po njem.

„Daj“ so šepetale njene ustne.

— Osebnosti. Trgovsko ministrstvo je potrdilo umirovljenje I. tajnika kranjske trgovske in obrtniške zbornice, gosp. ces. svetnika Ivana Murnika in imenovanje II. tajnika gosp. dr. Viktorja Murnika prvim zborničnim tajnikom. — Absolvirani pravnik gosp. dr. L. Stare v Ljubljani je ime-